

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Pitic, A. Popa, Gh. Spățăceanu, Elena Dr. Stoianovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare și partice. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Cine va răsfoi

BCU Cluj / Central University Library Cluj

colecția revistei noastre din anul de curând expirat va află, că am luat cuvântul de vre-o *douăsprezece ori* în chestia *asociației de înmormântare*. Afară de articolele scrise am mai insistat pentru aceasta asociație în toate adunările învățătoresți cari s-au ținut în cursul anului; am îndemnat în particular și pe unul și pe altul ca să adereze la ideie. Cu un cuvânt am întrebuițat toate mijloacele posibile, stăruind incontinuu pentruca aceasta asociație să-și ia cât mai de grabă ființă. Pe lângă toată truda această a mea constat, că cei mai mulți dintre colegii învățători *nu m-au înfeles* sau *n-au voit să mă înfeleagă*. Faptul acesta nu mă prea surprinde. Cunosc eu foarte bine mentalitatea oamenilor noștri și știu cu câtă trudă și greutate se poate înghieba ceva cu ei. Noroc e, că nu sunt omul descurajării; din contră știu să perseverez în toate acțiunile mele, neputându-mă odihni până nu le văd duse la izbândă deplină.

Așa și cu asociația de înmormântare. Am inițiat acțiunea înainte de asta cu aproape un an și jumătate și mulțumită Domnului, astăzi asociația de înmormântare e înfăptuită. Nu pot însă să nu mărturisesc, că bucuria mea ar fi cu mult mai mare, dacă s-ar fi înscris în asociație mai mulți membri. Am însă nădejde, că numărul acestora se va înmulți de aci înainte. De închiere mai scriu pentru cei-ce stau pe gânduri următoarele:

1) Ajutorul de înmormântare pentru cazul de moarte e statorit în 50.000 lei. S-a statorit anume aceasta sumă ridicată

pentruca să-se poată întinde *un ajutor însemnat* urmașilor învățătorului decedat. Cu suma aceasta urmașii pot înmormânta cinstit pe mort, mai rămânându-le o sumulică frumoasă din care pot trăi până li-se licuiează penziunea.

2) Dacă ajutorul de înmormântare e așa de mare de sine urmează, că și plățile la asociație sunt mai ridicate. S-a statorit ca să se plătească următoarele sume:

a) 50 lei taxă de înscriere, b) capital de fondare (coeficientul 100 înmulțit cu numărul anilor membrului) c) cotă de înmormântare (coeficientul 10 înmulțit cu numărul anilor membrului).

3) La plăți s-a lăsat în seamă etatea membrului; cine e tânăr plătește mai puțin: cine e bătrân plătește mai mult; dar după calcul meu propriu nici un membru nu plătește cu nimic mai mult sau mai puțin decât *exact* ceace se cuvine după etatea lui. *Și asta e foarte logic și natural în cazurile de aceasta natură.*

4) Nu s-a putut accepta dorința unora ca drept plată la asociație să se ia dela fiecare membru câte 100 lei după fiecare caz de moarte, ori fiecare membru să plătească la un caz de moarte *salarul de pe o zi*. Calculul cu aceste plăți nu este drept, fiindcă favorizează pe cei bătrâni și neîndreplătește pe cei tineri. Prin aceste calcule nu putem ajunge la ajutoare însemnate — și asta e ținta principală — decât în cazul, când absolut *toți* învățătorii din județ vor fi membrii, ceea ce nu poți obține pentru moment cu oamenii noștri. Când s-ar fi hotărât ca să se dea leafa de pe o zi la cazul de moarte ași întreba eu pe cei ce au dorit acest lucru să-mi comunice cât trebuie să plătească soțiile noastre, cari nu au leafă? Așa e, că chestiunea aceasta e greu de deslegat?

5) Cine intră la asociația noastră face treabă foarte bună. Luăm un caz. Un învățător de 24 ani plătește: taxa de înscriere 50 lei, capital de fondare 2400 (plătiți în rate lunare în timp de doi ani); cote de înmormântare 12,000 lei (asta în cazul cel mai rău posibil, când capitalul de fondare n-ar putea plăti nici când un ajutor de înmormântare încât toate cazurile — 50 la număr pentru un membru — ar trebui să fie acoperite de către membrii, ceea ce ar fi exclus); total 14.450 lei. În schimb urmașii lui ar încasa dela asociației 50.000 lei. Nu e așa, că se obține un câștig de 35.550 lei. Tot așa frumos câștig realizează ori și care membru al asociației fie el de orice etate. Nu tot așa e cazul când s-ar plăti câte 100 lei după cazul de moarte. După acest calcul un membru mai ales tânăr ar plăti aproape aceea ce se capătă dela societate.

5) Învățătorii tineri să nu amâne timpul de înscriere pentrucă riscă: a) nu sunt siguri, că vor trăi mai mult decât colegii lor mai bătrâni; b) condițiile de înscriere mai târziu vor fi mai grele.

6) Invățătorii cu situație materială mai bună nu fac lucru rău că intră în asociație fiindcă: a) se solidarizează cu ceilalți colegi la cari trebuie să țină în orice împrejurări, venindu-le în ajutor, în cazuri de nenorocire, b) își înmulțesc averea.

7) Să nu se șteamă cineva, că asociația pusă pe bazele arătate va fi greu de administrat, reclamând multe cheltueli. Nimic mai greșit ca așa ceva. Toate se vor conduce cu ușorință și foarte puțină cheltuială. Se cere dela conducători și membrii *corec i ale și inimă*. Aceste însușiri se vor găsi doară la oamenii cari formează aceasta societate, care nu s-a întemeiat pentru îmbogățirea unora și altora, ci s-a întemeiat pentru ajutorarea tuturor deopotrivă.

Rog deci pe colegii învățători, cari nu s-au înscris nici până acuma în asociație să cetească cu atențiune, și rândurile aceste ale mele, meditănd profund asupra lor. Dacă vor face lucrul acesta se vor convinge, că am dreptate și că e în interesul lor să se înscrie la asociație.

Până la 31 Ianuarie 1928 se poate face lucrul acesta de către toți cei ce nu l-au făcut până acuma, fiindcă în luna curentă se începe reținerea cotelor cuvenite la asociație, dupăcum s-a arat aceasta în numărul trecut al reviste: Aderările să se trimită subsemnatului, anexând dacă e posibil și următoarele acte: extrasul de botez, autorizație de reținerea cotelor din salariu precum și actul de intrare în societate. Dacă pentru moment lipsesc cele două acte din urmă, este suficient și o simplă carte postală prin care se cere înscrierea în societate. În cazul acesta ni-se va arăta exact anul nașterii.

Revizor, M. Sasu.

Chestia manualelor.

În nr. 40 al „A. Ș” am rugat pe colegul Cocișiu, ca să precizeze mai bine, ceea-ce scrisese în nr. 38, sub titlul „La chestia manualelor.”

Rugămintii mele, colegul Cocișiu, i-i și satisface în nr. 42 al „Amicul Școalei”, pentru care lucru i-i mulțumesc.

După ce acum i-l înțeleg bine, ce vrea să zică, din partea-mi, *nu pot decât să mă asociez părerilor sale*, în ceea-ce privește alegerea bucăților de cetire, între cari, fără ori-ce îndoială, „Băiatul milostiv”, e fără păreche. Această piesă e un model, ca mai rar altul, din toate punctele de vedere; cari de altfel sunt foarte bine stilizate de colegul Cocișiu.

Dacă am avea „Cărți de cetire”, în cari bucățile de cetire să se aleagă cu sâta cea mai deasă, progresul a fi insutit, iar ușurința din partea noastră și a elevilor. fără seamăn.

Suntem absolut siguri, că și autorii de manuale, având, — la întocmirea cărților, — înaintea ochilor ca modelul cel mai strălucit: „Băiatul milostiv”, ar fi scutiți de ori-ce reclamă, pentru introducerea manualelor lor în școală. Aceasta ar urma ca la comandă.

Cu această ocazie, fie-mi permis, să mai adaug ceva în chestia manualelor și anume:

Felul, cum sunt redactate astăzi manualele de școală, este mult păgubitor. Nu e bine să avem manualele școlare la fel, pentru toate școlile din România. Suntem supuși unui centralism criminal, în acest respect. „Cartea de cetire”, Geografia și în special Istoria, sunt practice atât din punct de vedere educativ, cât și național, numai atunci, când la redactarea lor se va ținea seamă, în prima linie, *de finiturile respective ale țării*. În felul acesta, manualul apropiindu-se bine *de sufletul copiilor, aceștia vor îndrăgi mult mai tare: cartea, neamul și țara lor. Fie-care provincie a României își are trecutul ei drag, peste care e păcat să se șteargă cu buretele*. Unde mai pui apoi obiceiurile sfinte ale Românilui din diferitele regiuni ale României? Aceste, nu se pot îngropa nici cum!

Ardealul își are un trecut atât de glorios, nouă atât de sfânt încât lăcrimăm, când vedem, că azi, centralismul tiran, trece cu ușurință atât de neiertată, peste el.

Acest scump trecut, înroșit de sângele atâtor mucenici neîntrețuși în viața popoarelor, ne-adat ca cea mai sfântă doctrină: iubirea neșărmurită de limba, legea și obiceiurile strămoșești și din această iubire neclintită a răsărit iubirea neșărmurată pentru Patria mamă, la auzul cărui nume, noi lăcrimăm, iar de dorul „Mamei” ne venia să inebunim.

Cerem, ca la redactarea manualelor de școală, să se facă cuvenita selecționare a materialelor, *cu deosebire al Istoriei, să aibă extenziunea corespunzătoare al materialului provinciei respective, căci trecutul ne-a învățat să știm că: „La dragostea de neam să ajunge prin dragostea regiunii, din care faci parte.”*

Ion Aldea.

Educația voinții.

Simple constatări.

De multe ori am cetit despre educația voinții, între atribuțiile unui învățământ conștientios făcut e așezată la loc de frunte. Învățătorul are datoria de a sădi în sufletele elevilor săi energia, puterea de a voi.

Nu ne-am întrebat niciodată, dacă învățătorul însuși are sădită în sufletul său propriu puterea de a voi, căci nimeni nu poate da ce nu are. *Ex nihilo nihil!*

Întrebarea aduce cu sine alte întrebare. Sunt împrejurările în cari își dezvoltă învățătorul activitatea propriei pentru a avea o voință tare?

Răspunsul e dureros. Lăsând afară, de astădată, chestiunea mult imblătită a salariului, imi vine în minte vorba unui coleg: nu putem aștepta până la sfârșitul lumii, nu putem, însă, să nu recunoaștem că dela buna și slaba remunerație depinde și voința învățătorului. Cum între învățători, se găsesc cei mai mulți idealisti, cine poate nega, evident, slaba remunerație nu e obstacol, e cel mult o resemnare, puterea de voință se afirmă până când alte piedici nu se pun în calea voinței.

Sătenii privesc cu indiferență, caracteristică fatalistului, la munca ta ce se desfășură pentru ei și în folosul lor, iar când descoperi atitudini dușmănoase actelor de cultură, ce le-ai inițiat tu, învățătorule, om să fii, supraom să nu te dai bătut și observi cum otrava neputinții picur cu picur, zi cu zi, îți turbură sufletul și voința scade pe zi ce merge. Gândiți-vă la articolul din „Amicul Școlii” din Septembrie cu titlul „Drame culturale”.

Cum poate face educația voinței elevilor săi un învățător, care zeci de ani a făcut experiența că munca lui e infructuoasă și în fața mulțimii această muncă nu se bucură de prea mare atențiune.

Până când persistă împrejurările nefaste nu putem spune, că am rezolvit problema educației voinței.

Toma Cocișiu.

Activitatea extrașcolară.

Din comuna Deal ni-se raportează, că domniile învățători dela școala de acolo au desfășurat în cursul lunii Noembrie 1927 o frumoasă activitate extrașcolară. Astfel domnul învățător-dirigente Grigorie Bădilă a ținut pentru tinerime o conferință cu subiectul: „Isus ca învățător”, iar pentru popor a ținut două conferințe; una cu subiect din dreptul civic, iar alta cu subiectul „Regele Ferdinand”. Tot așa domnișoara învățătoare Ana Botoroagă a ținut o conferință publică cu subiectul: „Obârșia neamului românesc”.

În legătura cu aceste ni-se mai comunică, că în sus amintita comună se țin șezători culturale pentru tinerime în fiecare săptămână, Marția și Vinerea orele 7—8 seara. Asemenea pentru

popor se țin conferințe în toată Dumineca și serbătorea dela 2—4 ore p. m.

* * *

Doamna învățătoare *Minodora Colea* din Bucium Isbita a aranjat de sfințele sărbători ale Crăciunului un frumos „pom de Crăciun”. Festivitatea a avut loc în prima zi de Crăciun orele 4 p. m. A asistat un public foarte numeros. Copiii au cântat și au recitat mai multe poezii. În urmă li s-au împărțit darurile: creioane, caiete și cărți de rugăciuni. Costul acestor daruri se urcă la suma de 950 lei. *Toate cheltuielile cu aranjarea acestui pom au fost suportate de către dna învățătoare Colea, fără însă de a avea pretenziunea ca să i-se restituiască.* Frumos gest din partea unei învățătoare!

Tot din inițiativa doamnei învățătoare s-a întreprins o colectă printre cei prezenți pentru pomul din anul viitor. Colecta aceasta a dat un rezultat de 560 lei, cari s-au depus la bancă ca să fructifice.

* * *

Cetim în „Glasul Moșilor” care apare la Abrud, că în ziua de 26 Dec. 1927 a avut loc o serbare în comuna Sohodol-Sat prin îngrijirea Dlui învățător-director *Sicoie Gherasim*. Serbarea s-a făcut în favorul școlii și a dat un frumos rezultat.

* * *

În seara zilei de 1 Ian. 1928 s-a aranjat în comuna Sohodol Peleş de către domnul învățător Remus Nariță o serbare în folosul școalei.

* * *

Am încrestat cu multă plăcere lucrurile aceste și ne-am bucura nespuse de mult dacă ni s'ar comunica din toate părțile tot ce se muncește de către învățătorii noștri pe terenul extra școlar pentruca să le putem publica în coloanele revistei noastre. Suntem deci în așteptarea ăstorfel de rapoarte.

Cronicar.

Anul nou în Blaj.

Aer ozonat cuprinse în ziua aceea orașelul. În toate bisericile și capelele s'a servit slujba divină. Către orele 12 grupuri de intelectuali, comercianți, meseriași se îndreaptă spre castelul metropolitan să-și prezinte omagiile marelui dignitar, *Inalt Prea Sfințitului Vasile Suciu.*

Sunt reținuți la prânz, în sala de ședințe a Consistoriului. O prospețime veselă radiază din fața fiecăruia. Urări de bine de noroc, de sănătate se încruciază.

La masă au lipsit toastele. Baciul Papiu tot în putere de ași arăta glasul, a delectat pe mesenji cu cântări religioase. Advocatul Ion Bianu a colindat duios până la emoție. Parcă ascultau și marii înaintași din galeria de tablouri cu chipurile unui Inocențiu Micu Klain, unui Petru Paul Aron. *Grigorie Maior* privește cu zimbet amar, par'că i-a rămas pe buze umilita muștrare dintr'o legendă: „*Așa, Doamne, ai dat tot pământul grofilor și acum n'avem unde să-ți clădim biserică!*”

Acolo e *Bob* cu înfățișarea nobilă, dincolo *Șuluțiu*, care a rostit: „*Numai moartea mă desparte de Națiune*”. *Vancea* e rezoluț, plin de bărbăție. Ne întoarcem privirea către început unde e *Petru Paul Aron*, supt la față, a trăit cu mâncare de legume, mare credincios, ctitorul așezămintelor școlare.

Lângă el e *Inocențiu Micu Klein*, singurul deputat în Camera Ardealului, unde cu amar asculta ce se plănuia ca să sporiască patimile neamului. Cum să-ți trimitem vorbă, că e Camera acum la București și un rege, *Ferdinand*, și-a intins scutul ocrotitor spre noi, cei de aici, e marea Românie, a tuturor Românilor.

Soarele trimite raze luminoase prin ferestrele castelului învăluind în lumina lor aurie capetele mesenilor dela metropolit până la cel mai mic între ei.

Toma Cocișiu.

Cărți și Reviste.

„*Școala Mehedințului*” revistă didactică lunară. Anul III, No. 1. Turnu Severin. Dintre articolele ce se publică în acest număr remarcăm pe cel cu titlul „*Cursurile complementare*” de d. învățător Gh. Benlog. Domniasa spune, că după ce „cursul complementar este menit a face legătura între școală și viață nu e de ajuns a schimba numai materia de învățământ ci însăși *tactica* educatorului”. În consecință în cursul complementar „vom căuta se fim în mijlocul lor (a elevilor), un frate mai mare care cu precauțiune să le arate cam ce-i așteaptă în lume și cum să se poarte în diferite ocazii. Bine înțeles, vor fi în cățile lor exemple din diferite domenii, dar cercetându-le pe acelea să le punem în legătură cu cele din jurul nostru, căci atunci au efect. În cursul complementar îi putem deprinde pe copii cu lucruri ce am vrea să le rămână și în viața cum ar fi: *Corurile, abonarea la o revistă sau foaie populară, asociații, plantări de pomi pe coaste, îngrijirea de lucrurile publice*”. Cât bine rezultă din deprinderea elevilor cu astfel de lucruri, o

spune autorul în următoarele: „Dacă printre conducătorii de mai târziu se vor găsi oameni de inimă cari să le ceară lucruri în folosul comunei sau al aproapelni, desigur că foștii școlari având exercițiul unor astfel de lucrări, cu drag le vor îndeplini, căci „deprinderea ușurează povara“.

Splcultor.

Elevii noștri.

— În ora de Geografie —

Învățătorul: — Nicule, găsește pe hartă America!

Nicu o găsește. După aceasta, învățătorul, întorcându-se spre clasa întreagă întreabă:

— Spuneți-mi, cine a descoperit America?

— *Nicu!* strigară toți elevii într'un glas.

ȘTIRI.

* În numărul viitor vom publica posturile vacante din județul nostru pe anul școlar 1928—1929 pentru cei interesați să-și poată aranja din timp situația.

* On. Minister cu ordinul No. 159870—1927 a aprobat pe ziua de 15 Noemvrie 1927, înființarea postului VII. la școala primară din comuna Daia Română.

* Domnul învățător Nicolae Cristean a fost detașat pe ziua de 15 Ianuarie a. c. la școala primară evreiască de stat din orașul Aiud.

* *Rugăm a ni-se trimite de groabă abonamentele restante.*

* *Caut pentru colecții numerii 22—23 anul al treilea din revista noastră. Să se trimită subsemnatiului.*

Revizor, M. Sasu.

* Domnii învățătorii, cari au primit „Revista Învățătorimii Române“ sunt rugați să trimeată abonamentul direct la administrația acestei reviste.

Posta Redacției. Dlui T. C. în B. „Cuib de ciocârlie“ s-a publicat în No. 20 anul III-lea.